GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., insercyę opłacają od wiérsza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz piérwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 151. Czwartek 3. Lipca 1851. Rok gazecie 40.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Traktat między Austryą i Bawaryą względem zaopatrzenia ces. austr. wojska na ziemi bawarskiéj.)

Wiédeń, 28. czerwca. Zawarty dnia 15. marca b. r. w Mnichowie, o ratyfikowany dnia 16. kwietnia traktat między Austryą i Bawaryą pod względem zaopatrzenia c. k. austryackiego wojska na ziemi bawarskiéj, zawiera następujące przepisy: C. k. austryackie wojska mają w Bawaryi domagać się takiego samego zaopatrzenia, jakie się król. bawarskim wojskom według przepisów należy. Natomiast będzie za nie dana przez c. k. austryacki rząd taka sama indemnizacya, jaką Bawarya dla zaopatrzenia swego wojska przyzwala, to jest 24kr. waluty rzeszy niemieckiéj czyli 20 kr. m. k. dziennie. — C. k. austryacki rząd obowiązuje się kantonujące i obozujące c. k. austryackie wojska zaopatrywać własnym kosztem i przeto zaprowadzi swym kosztem zarząd mięsa i żywności tudzież magazyny furażu i lazarety w stałych miejscach, albo za wojskiem postępujące. — Wynagrodzenie za zaopatrzenie oficerów postanawia się za obiad 38 kr. w. r. n. czyli $31^2/_3$ kr. m. k.; za wieczerzę 22kr. w. r. n. czyli $18^1/_3$ kr. m. k. Za forszpan zwyczajny wynagrodzi się za konia po 30 kr. w. r. n. czyli 25 kr. m. k., za wóz 15 kr. w. r. n. czyli $12^1/_2$ kr. m. k. a za zaopatrzenie parobka 10 kr. w. r. n. czyli $8^1/_3$ kr. m. k. za milę, bez osobnego porachunku. — C. k. austryacki rząd rozkaże swym komendantom wojskowym, za każdy liwerunek jakiegobądź rodzaju, wydać liwerantowi kwit, na którym oraz akordowana wartość wyrażona będzie. — C. k. austryacki rząd wynagrodzi wszystkie koszta marszu i zaopatrzenia każdą razą natychmiast, a przynajmniéj każdego miesiąca gotówką według stopy bawarskiéj monety. Królewsko-bawarski rząd gotów jest liwerantom żywności i furażu, ile będzie potrzeba na początek liwerunku stosowny forszus z góry zaliczyć. Jeżeli c. k. austryacki rząd zrobi z téj ofiary użytek, tedy obowiązuje się najdaléj w miesiąc zwrócić należytość, zastrzegając sobie likwidacyę, którą austryacki rząd za swoje koszta, łożone w sprawie egzekucyi związkowéj przed niemieckiem związkiem wytoczy, ażeby za to według ustaw związkowych otrzymać indemnizacyę od państw do niéj obowiązanych.

(Ogłoszenie dyrekcyi pierwszéj austr. kasy oszczędności.)

Wiédeń, 28. czerwca. Dyrekcya pierwszéj austr. kasy oszczędności uwiadamia, że w myśl §. 11. statutów przychodzi w miesiącu lipcu 1851 znowu pora wypłacania prowizyi od ulokowanych w tym zakładzie kapitałów. Strony więc, chcące otrzymać swoją prowizyę, mają się po to zgłosić w kasie pomienionego zakładu, począwszy od 1. lipca 1851 codziennie, z wyjątkiem niedzieli i świąt, od godziny 8. zrana do 2. popołudniu. Jeżliby zaś strony życzyły sobie należącą im prowizyę dołączyć do kapitału, tedy należytość ta zostanie według brzmienia statutów wciągnięta do ksiąg zakładu, i od powiększonego w ten sposób kapitału będą znowo policzone procenta stosownie do §§. 7. i 8. statutów. Strony przeto chcąc dołączyć prowizyę swoją do dawniéjszego kapitału, niepotrzebują stawić się osobiście w zakładzie. — Z dyrekcyi pierwszéj austr. kasy oszczędności. Wiédeń, 20. czerwca 1851. *(Lld.)*

(Wiadomości potoczne z Wiédnia.)

Wiédeń, 28. czerwca. Radzie ministeryalnéj przedłożono projekt względem organizacyi agronomicznych zakładów kredytowych, który jak słychać wzięty ma być pod rozwagę.

— Przedsięwzięta na próbę jazda przez Semmering wypadła pomyślnie.

— Mówią, że sprawy asekuracyi są teraz przedmiotem obrad ministeryalnych, i mają być uregulowane na całkiem nowych zasadach.

— Materace na okrętach c. k. marynarki wypchane być mają włoknami z drzewa korkowego, aby na wypadek ostateczności przy rozbiciu okrętu służyć mogły za rodzaj salwujących łodzi. *(Ll.)*

(Kurs wiédeński z 30. czerwca 1851.)

Obligacye długu państwa 5% — 96; $4^1/_2$% — $83^{15}/_{16}$; 4% — —. 4% z r. 1850 —; $2^1/_2$% —; wylosowane 4% —. Losy z r. 1834 — —; z roku 1839 $299^{11}/_{16}$. Wiéd. miejsko bank. $2^1/_2$% $58^5/_8$. Akcye bankowe $1236^1/_2$. Akcye kolei północ. 1370. Glognickiej kolei żelaznéj —. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. —. Lloyd —.

Ameryka.

(Proklamacya Césarza Faustyna do mieszkańców republiki Domingo.)

Z Port au Prince donoszą z 27. maja. Césarz Faustyn wydał dnia 14. b. m. proklamacyę „do mieszkańców wschodu" (republiki Domingo), w któréj wzywa ich do zaniechania sporów z państwem Hajti i przystąpienia do zgody. Wystawia klęski na jakie niezgoda naraziła obie części wyspy, i proponuje załatwienie sporów przez wspólną komisyę deputowanych. Tymczasem zaś wzywa ich, aby bez wszelkiéj obawy weszli znowu w handlowe stosunki z Hajti i uwiadamia, że do wszystkich miejsc wydał rozkazy jak najściślejszego przestrzegania bezpieczeństwa osób i własności mieszkańców republiki St. Domingo, i by ich wszędzie z największą przyjmowano uprzejmością. *(P. Z.)*

Portugalia.

(Wiadomości z Lizbony.)

Paropływ „Madryt" zawinął do Southamptonu z lizbońskiemi listami z 19. czerwca, i przywiózł na pokładzie swym 28 pasażerów, a między tymi i Sir Hamiltona Seymour. — *W Portugalii panował zupełny spokój.* Nowe prawo wyborowe uchwalono 18go czerwca z małemi tylko zmianami; kortezy jednak mogą być zwołane dopiero w połowie października. Pakenham, nowy poseł angielski przybył do Lizbony na paropływie „Severn", i miał już posłuchanie u królowy. Poseł amerykański miał być właśnie przedstawiony urzędownie J. M. królowy. 15go wpłynęła amerykańska fregata „St. Lawrence" z Southamptonu na rzekę Tag, 1 hyszpański, 5 angielskich i 2 francuskich okrętów wojennych znajdowało się oprócz tego na wodach pomienionéj rzeki. *(Lld.)*

Hyszpania.

(Rozprawy w izbie deputowanych dnia 17. czerwca.)

Madryt, 18. czerwca. Wczorajsze rozprawy w izbie deputowanych były bardzo żywe — jak-to naprzód już można było przewidzieć. *Bertran de Lis*, minister spraw wewnętrznych zrobił uwagę, że izba niepowinna dziwić się gorliwości okazanéj w téj dyskusyi ze strony ministrów, zwłaszcza gdy „umiarkowana opozycya" tak sobie postępuje, jakby się tylko po opozycyi progresistowskiéj spodziewać można. — Wszczął się więc żwawy spór między ministrem Bravo Murillo i deputowanym Bermudez de Castro, który ministrowi zarzucał kłamstwo przy odbieraniu niektórych zarzutów przez niego czynionych. Murillo żądał bliższego wyjaśnienia, na co de Castro odrzekł, że nie wspomniał o pewnych papierach i tym sposobem osłabił ważność jego zarzutów. Murillo oświadczył następnie, że to nienadaje jeszcze prawa do używania podobnych wyrazów nieparlamentarnych, a gdy izba na żądanie ministra zganiła wysłowienie się deputowanego de Castro, prowadził Murillo daléj rzecz upewniając, że ministrowie nie idą bynajmniéj za własnem natchnieniem. Przyjęli oni ministeryalne posady tylko w mniemaniu i chęci gorliwego służenia krajowi. Nie są ministrami żadnego stronnictwa, są raczéj ministrami narodu, rządem wszystkich stronnictw, chociaż ztemwszystkiem przyznają się do pewnych doktryn i zasad. A teraz oczekuje spokojnie wotum nieufności ze strony kongresu. Po dalszych przymówkach między panami de Castro i Murillo cofnął Bermudez de Castro wniosek swój względem wotum nieufności dla ministeryum. — 18 ministeryalnych członków złożyło następującą propozycyę: „Po wysłuchaniu deklaracyi ze strony ministrów Jéj Król. Mości upraszamy izbę oświadczyć: że ministeryum zasługuje na jéj zaufanie i obronę." Propozycyę tę wzięto natychmiast do rozpoznania, a rozprawy w tym względzie odroczono do jutra.

Dziennik *Clamor publico* zasekwestrowano dzisiaj. Policya opuściła drukarnię dopiero po zabraniu wszystkich egzemplarzy i rozrzuceniu złożonych do tego numeru czcionek. *(P. Z.)*

— 16. czerwca. Ponieważ się zbliża czas połogu Infantki, Donny Maryi Ludwiki Fernandy, księżny Montpensier, przeto królowa, która chce, aby w tym razie były przestrzegane wszelkie formalności, posłała ministra do Sewilli, który rząd reprezentować będzie. Korpus dyplomatyczny i deputacya grandów hyszpańskich będą wezwane udać się do Sewili. Każden z nich musi po dzień 1szy sierpnia stanąć w Sewili. *(P. Z.)*

Anglia.

(Posiedzenie izby niższéj z 23. czerwca.)

Londyn, 24. czerwca. Na liście wczorajszego porządku dziennego stał: *Bil o tytułach kościelnych*. Kilka poprawek odrzucono

większością nieliczną, a znane wstępne wyrazy przyjęto 200 głosami przeciw 39. — Izba ukonstytuowała się następnie w wydział obrad nad bilem względem *roty przysięgi dla żydów*, którą przyjęto bez głosowania; chociaż przytem założono kilka usilnych protestacyi przeciw głównym ustępom bilu. — Potem nastąpił dalszy tok obrad komitetu w kwestyi przyzwolenia subsydyów. O wojnie z Kafframi długo rozprawiano, w końcu jednak odroczono tę sprawę. Bil (irlandzki) *Lando Clausos Consolidation* odczytano mimo opozycyi p. Disraeli po raz drugi, bil zaś o budynkach mieszkalnych po raz trzeci.

Z upływem tego miesiąca ukończą się już prace arbitrów względem przyznania nagród; sprawozdania w téj mierze są już uzupełnione, a trzydzieści rozmaitych wydziałów, na które podzieliła się „Jury,“ zebrały się teraz w pięciu głównych gronach dla stanowczego naradzenia się.

(Wiadomości potoczne z Londynu.)

Londyn, 23. czerwca. Królowa, książę Albert i belgijscy Ich Goście zwiedzali w sobotę rano wystawę. O tym samym czasie była także owdowiała królowa Amalia w gmachu. Dziś w południe była wielka parada w Hydepark, na któréj się król Belgów znajdował.

Dotychczasowy angielski poseł w Grecyi, Edmund Lyons, odjeżdża w tym samym charakterze do Sztokholmu.

Słychać, że jeżliby teraźniejsi ministrowie także na przyszłéj sesyi pozostali w urzędzie, to zaproponowaliby taką reformę wyborów, ażeby opozycyę protekcyonistów zupełnie złamać. *(P. S. A.)*

(Bankiet u księcia Wellingtona.)

Londyn, 19. czerwca. Z licznych bankietów, które teraz bywają wyprawiane, nadmieniamy tylko o balu, danym wczoraj wieczór w domu księcia Wellingtona na pamiątkę bitwy pod Waterloo. Liczba oficerów, którzy w tym stanowczym dniu walczyli w szeregach angielskiego wojska, zmniejsza się z każdym rokiem, jakoż w tym jednym roku rozstało się czternastu weteranów z swoimi kolegami, tak, iż wczoraj do stołu sędziwego księcia usiadło tylko 70 oficerów, którzy byli w bitwie pod Waterloo. Bal rozpoczęto dawnym hymnem narodowym: *The Roast Beef of old England.* Stół zastawiony był kolosalnym kandelabrem marmurowym, podarunkiem Cesarza rosyjskiego, kosztownemi wazami z chińskiéj porcelany, podarunkiem Króla Pruskiego, tudzież innemi kosztownościami, które książę od potentatów otrzymał. Książę Albert spełnił toast za zdrowie księcia Wellingtona. Potem nastąpiły toasty wszelkiego rodzaju, między innemi za zdrowie Prusaków, dzielnych sprzymierzeńców z owych czasów, za zdrowie właśnie obecnego neapolitańskiego księcia Castelcicala, a ze względu na również obecnego barona de Omphal za zdrowie armii i króla Holenderskiego. Bankiet trwał od siódméj do dziesiątéj godziny. *(Ll.)*

Francya.

(Posiedzenie zgromadzenia narodowego z d. 24. czerwca. — Rewia.)

Paryż, 24. czerwca. Dzisiejsze posiedzenie zagajono petycyami o rewizyę konstytucyi przedłożonemi od 15 członków większości. Następnie przedłożyło 12 członków opozycyi petycye przeciw ustawie z 31. maja. Dzienny porządek nie zawiéra nic ciekawego. Wziętą po piérwszy raz pod obrady ustawę o wielkiem rybołowstwie morskiem, przyjęto. W dalszym ciągu obradowano po raz trzeci nad ustawą o zakładach zastawniczych, i przyjęto ją jednomyślnie. — Jenerał *Fabvier* upraszał o przyspieszenie obrad nad jego propozycyą względem zniesienia stanu oblężenia w Lyonie i przyległych departamentach. Wszakże na wniosek ministra spraw wewnętrznych, Leona *Faucher*, że rząd uważa propozycyę tę za niestósowną a rozprawy za niebezpieczne, nie wzięła większość propozycyi jenerała Fabvier pod rozwagę. — Nad ustawą o organizacyi banków w koloniach rozpoczęto powtórne obrady, po uczynionéj jednak uwadze ze strony prezydenta p. Dupin, że już tylko 260 reprezentantów na posiedzeniu jest obecnych, przerwano dalsze rozprawy i odroczono je do jutra.

— Dzisiaj odbył się znowu nowy przegląd wojskowy na polu marsowem. Prezydenta, któremu asystowali minister wojny, wielu jenerałów i znaczna liczba oficerów ze sztabu jeneralnego, witała publiczność jak zwykle okrzykami *Vive la Republique!* i *Vive Napoleon!* Słychać też było okrzyki *Vive l'Empereur.* W świcie jenerała Baraguay d'Hilliers, komendanta armii, który witał prezydenta u wnijścia na pole marsowe, znajdowało się kilku oficerów w mundurach rosyjskich. Sprawozdania o tym przeglądzie nie wspominają o żadnym szczególniejszym wypadku; wojska miały przyjąć prezydenta w zupełném milczeniu. — Była to druga dywizya armii paryskiéj, która defilowała dzisiaj przed prezydentem; na polu marsowem zgromadziło się 24 batalonów piechoty i trzy bateryе artyleryi. *(Preus. Ztg.)*

(Posiedzenie komisyi dla rewizyi konstytucyi.)

Paryż, 26. czerwca. Cała uwaga polityczna była także i dziś zwrócona na posiedzenie komisyi rewizyjnéj. Propozycyę pana Payer równie jak i propozycyę ulicy „des Pyramides“ odrzucono jednogłośnie jakeśmy to przewidywali. Pan Broglie sam głosował przeciw téj ostatniéj, którą przecież sam złożył w biurze zgromadzenia narodowego. Ale wiadomo, że jeszcze dniem wprzódy pan Broglie porzucając propozycyę ulicy „des Pyramides“ skłaniającą się do bonapartyzmu, a przeto odrzuconą przez legitymistów, zaproponował komisyi nowe zformułowanie żądające rewizyi całkowitéj, zbliżające się więc do propozycyi legitymistycznéj. Członkowie komisyi podzielający mniéj więcéj tę opinię, połączyli swoje głosy, i ta propozycya odniosła ostatecznie tryumf większością 9 głosów przeciw 6. Ale wtedy zaszło ciekawe zdarzenie. Należało mianować sprawozdawcę. Zdawało się naturalnie, że nim będzie p. Broglie. Inaczéj wypadło; mianowano sprawozdawcą pana Tocqueville, kandydata mniejszości przeciwnéj rewizyi, który sam nie sprzeciwiając się wyraźnie rewizyi, żąda jej tylko dlatego, aby ulepszyć instytucye republikańskie; pan Tocqueville został obrany sprawozdawcą ośmią głosami przeciw pięciom tylko danym panu Broglie. Jeden głos otrzymał p. Odilon Barrot a jeden p. Corcelles. Tak p. Tocqueville, który chce ulepszyć instytucye republikańskie, ma zrobić sprawozdanie o propozycyi któréj celem jest oczywiście, obalenie republiki, przynajmniéj w myśli większości tych, co za nią głosowali, żądając rewizyi konstytucyi. Wszystko co się obecnie dzieje we Francyi, jest nadzwyczajne.

Posiedzenie zgromadzenia narodowego, na którem się dziś zajmowano dyskusyą nad ustawą banków kolonialnych, nieprzedstawia nic uwagi godnego.

W sferach parlamentarnych mówią zawsze jeszcze o odroczeniu zgromadzenia narodowego po dyskusyi nad rewizyą. Mianowanie komisyi nieustającéj przedstawia w tym względzie wielkie trudności. Mimoto najwięcéj rozpowszechnione jest zdanie, że zgromadzenie będzie odroczone. *(Ind.)*

(Kongres sanitarny w Tulonie.)

Paryż, 21. czerwca. Na propozycyę rządu francuskiego zgromadzi się w końcu bieżącego miesiąca w Tulonie pewien rodzaj sanitarnego kongresu, w którym prócz Francyi będą uczestniczyć następujące mocarstwa morskie: Austrya, Anglia, Rosya, Hyszpania, Portugalia, Sardynia, Toskania, Państwo kościelne i Neapol. Każde z namienionych mocarstw będzie na tym kongresie przez dwóch pełnomocników reprezentowane. Zamiarem konferencyi jest, ustanowić powszechny regulamin zdrowia, dla zapobieżenia raz na zawsze skargom na zakłady kontumacyi. Mianowicie będzie wzięta pod gruntowne rozpoznanie kwestya, czy cholera indyjska może być przez kwarantanę powstrzymaną albo nie. Następnie, czy koniecznie potrzeba przychodzące ze Wschodu listy i korespondencye jak dotychczas wykadzać. Dla ułatwienia komunikacyi morskiéj z Oryentem będą według programu, który rząd francuski kazał wypracować dla tego kongresu, w najważniejszych portach Lewanty spólnym kosztem mocarstw nadmorskich postanowieni lekarze, mający się trudnić wydawaniem patentów zdrowia, które przezto otrzymają większy stopień wierzytelności. Dla jednostajności w przepisach sanitarnych będą mieć konzulowie krzesło i głos w radzie sanitarnéj, i w każdym sporze między radą sanitarną a okrętem swego narodu, mają się wdawać w sprawę dla ochrony interesów swojéj bandery. Przez inicyatywę do takich propozycyi, świadczących o liberalnym, praktycznym duchu, zjedna sobie Francya niezaprzeczone prawo do podzięki wszystkich żeglujących narodów. *(A. a. Z.)*

(Poczta francuska.)

Paryż, 23. czerwca. Podczas wczorajszéj rewii na polu marsowem, która przedstawiała świetny widok wojskowy, nie odezwał się ani jeden okrzyk z pośród armii. Lecz Decembryści towarzyszyli prezydentowi z pałacu Elysée z okrzykiem: Niech żyje Cesarz! na który druga strona okrzykiem: Niech żyje republika! odpowiadała. Przed samem polem marsowem odezwało się także dwóch narodowych gwardzistów w uniformie z takim samym okrzykiem. — Ztąd powstało starcie się między nimi i decembrystami, zagodzone aż za wdaniem się oficera ze sztabu prezydenta. Obecni sierżanci miejscy przyaresztowali narodowych gwardzistów i zaprowadzili ich do strażnicy Pompe Chaillot. Dzienniki nadmieniają, że prezydent miał wczoraj na sobie wprawdzie znowu uniform jenerała gwardyi narodowéj, ale nie miał na kapeluszu pióropusza. Po skończonéj rewii rozdał 15 krzyżów legii honorowéj, między innymi dwom oficerom, którzy w roku 1848 bronili Chateau d'Eau przed Palais Royal przeciw zbuntowanemu ludowi.

— Wkrótce ma być przedłożony projekt odroczenia narodowego zgromadzenia na dwa miesiące, od 1. września aż do 1. listopada. Na ostatniem posiedzeniu *Rue des Pyramides* naradzano się także nad kwestyą odroczenia narodowego zgromadzenia. Jednogłośnie zgodzono się na potrzebę, aby narodowe zgromadzenie czynności swe przez niejaki czas przerwało. Tylko względem czasu były rozmaite zdania. Jedni żądali odroczenia zaraz po debacie nad rewizyą, drudzy aż po przyjęciu budżetu. Również czyniono zarzuty przeciw mianowaniu nieustającéj komisyi, a niektórzy członkowie bronili tego zdania, aby tylko biuro narodowego zgromadzenia zaopatrzyć w pełnomocnictwo do ewentualnego zwołania izb.

— Minister spraw zagranicznych zamyśla zaraz po przyjęciu traktatów Leprédoura żądać kredytu na uorganizowanie francuskiego poselstwa w Buenos-Ayres.

— Pracują obecnie nad obszernym memoryałem o legii honorowéj, który narodowemu zgromadzeniu przy dyskusyi nad budżetem przedłożony będzie.

— Dziennik *Union*, organ Berryera, pochwalając sprawozdanie pana Vatismenil o regulaminie gmin, oświadcza się znowu za zatrzymaniem nowéj ustawy o wyborach. *(P. S. A.)*

Włochy.

(Szwajcarsko-sardyński traktat handlowy.)

Komunikacya, którą Sardynia chce zaprowadzić z Szwajcaryą częścią przez koleje żelazne, częścią przez większy ruch handlowy, zasługuje w wielkim stopniu na uwagę publiczną. Dla Austryi, a mianowicie dla Niemiec jest z tém połączona kwestya żywotna. Maż się udać Anglii zamienić Szwajcaryą w wielki skład dla towarów przemytniczych, aby niemi ztamtąd całą środkową Europę zarzucić? Bo że angielski wpływ jest obecnie dominującym w Turynie, to nie jest tajemnicą dla nikogo, kto tylko poniekąd o składzie rzeczy jest zawiadomiony. Głównym punktem w tym względzie okazuje się sardyńsko-szwajcarski traktat handlowy, który wprawdzie stanowczo niejest jeszcze zawarty, ale punkta już są ułożone, a istotne postanowienia jego są następujące: Prawo wzajemnego wolnego osiedlenia stanowi się w duchu konstytucyi federacyjnéj i dla spraw handlowych; osiedleni uwolnieni są obustronnie od powinności wojskowéj, i zaręcza się przyjmowanie ich nanowo do ich państw rodzinnych. W artykule IX. wyrzeczono powszechne wzajemne zobowiązanie, nienakładać na produkta przemysłowe większych ciężarów jak na wyroby najwięcéj uwzględnionego narodu. Szwajcarya zapewnia dla Sardynii prawo wolnego wprowadzania niektórych produktów natury na pewnych punktach i w pewnych ilościach. W artykule VI. przyrzekają sobie kontrahenci wolne tranzyto nie pod uciążliwszemi warunkami, tylko pod jakiemi go sami mieszkańcy państwa używają. Mianowicie zmniejsza Szwajcarya swoje cło tranzytowe z 60 na 40 centymów, i ułatwia specyalnie tranzyt przez górę Simplon w pograniczne okolice Sardynii na 0,10 centymów od kilogramu. Federacya szwajcarska przyrzeka na wszystkich gościńcach tranzytowych zaprowadzić komory cłowe. Najważniejsze postanowienie wyrzeczone jest w artykule VIII., którém Szwajcarya przyrzeka przyłożyć się wszelkiemi sposobami, *aby mogła przyjść do skutku kolej żelazna z Sardynii przez Szwajcaryę dla połączenia się z siecią niemieckich kolei żelaznych.* Sardynia bierze na siebie takież samo zobowiązanie dla swoich państw i przyrzeka Szwajcaryi wszelkie ułatwienia w użyciu Sardyńskich kolei żelaznych. Czas trwania traktatu postanowiony jest na lat 10, zacząwszy od 1. lipca b. r. Traktat ten będzie przedłożony mającemu się wkrótce zebrać zgromadzeniu federacyi szwajcarskiéj, i mozna mieć nadzieję że przyjętym zostanie. Doniosłość tego traktatu jest widoczna. Jest on wyrażnie na szkodę Austryi wyrachowany, jednak z pewnością także nie na korzyść Niemiec i Francyi, gdy zważymy, że transporta towarów angielskich głównie tranzytowéj wolności używać będą. *(Lit. kor. austr.)*

(Zabiegi partyi radykalnéj.)

Rzym, 18. czerwca. Dwa wypadki, które się wydarzyły, rzucają znowu jak najgorsze światło na zabiegi partyi radykalnéj. Pierwszy wypadek jest to zamach na życie sekretarza konzulty, na którym zapewne chciano się pomścić za wyrok, skazujący niejakiego Ercoli za przeszkadzanie palenia cygaro na dwudziestoletni areszt w domu poprawy. Jednakże rana zadana nożem w brzuch nie ma być niebezpieczną. Drugim jest nowy wynaleziony experyment, by nadal od palenia cygaro odstraszyć. Pewnemu francuskiemu podoficerowi pękło cygaro w ustach i zraniło go znacznie na twarzy; było bowiem prochem napełnione. Zrobiona przezto uważną policya znalazła w kilku miejscach podobny towar. Że trafikantów przyaresztowano, to się na nic nie przyda, gdyż wielkie jest podobieństwo do prawdy, że te cygara im podłożono. Rząd zakłopotany jest nie mało tem, że się spodziewa wkrótce nowych posiłków francuskich. Już sam koszt zaopatrzenia wkłada nań nowe ciężary. Ale tem ważniejsze są obawy w takim czasie, w którym ani na chwilę niejesteśmy pewni, czy teraźniejszy skład rzeczy we Francyi obalonym nie będzie. Wszystko co w tym względzie o usposobieniu rządu do wiadomości publicznéj dochodzi, utwierdza w mniemaniu, że wiadoma nota do Wiédeńskiego gabinetu jest niezawodną, choćby ją nawet co do formy zaprzeczyć można. *(A. a. Z.)*

(Akt łaski Jego Świątobliwości Papieża.)

Rzym, 17. czerwca. Pius IX. chciał ponowioną dzisiaj rocznicę swego wybrania odznaczyć aktem łaski. O godzinie dwunastéj w południe kazał ministrowi sprawiedliwości wydać do wszystkich władz swego departamentu okólnik, zawierający następujące postanowienia: 1) Wszystkie obecnie wytoczone processa za przestępstwa, które ze względem na wszystkie okoliczności miały ulédz karze aż do sześciu miesięcy więzienia, są przytłumione. 2) Więźniom opuszcza się jeden rok ich aresztu. 3) Łaska ta nieprzysłuża jednak tym, którzy za wielkie oszukaństwa i rozboje, za fałszowanie i obrazę majestatu są w więzieniu. Cywilne i wojskowe władze, kazda z nich w swoim zakresie mają polecenie zająć się wykonaniem tego rozkazu.

Rzym, 16. czerwca 1851. (podpis.) *A. Giansanti.*

(Depesze telegraficzne.)

Modena, 25. czerwca. Wczoraj wieczór przybyła tutaj J. M. Cesarzowa *Maria Anna*, i przyjęto Ją uroczyście. Przy tem powitaniu była w. księżna toskańska *Ferdynanda* obecna, i dopiéro późniéj udała się w zamierzoną drogę mianowicie do Florencyi, gdzie według nadeszłych listów zjechała dnia 27. czerwca.

Turyn, 26. czerwca. Dla prędszego załatwienia spraw sesyi, postanowiła izba deputowanych odbywać posiedzenia codziennie od 10 godziny zrana do 4téj popołudniu. Przyjęła już 21 artykułów ustawy o podatku przemysłowym. Senat potwierdził projekt pożyczki na kolej żelazną 52 głosami przeciw 4.

Władze sądowe w *Nizza* oświadczyły, że nie widzą żadnego prawnego powodu do sądowego ścigania pięciu skompromitowanych w znanéj sprawie protestacyjnéj i przytrzymywanych osób. — Słychać, że rząd zamyśla zakupić posiadłość księcia z *Monaco* za cenę $2^1/_2$ milionów lirów.

Ferrara, 25. czerwca. Dnia 21. b. m. wywieszono uroczyście c. k. austr. herby na tutejszym budynku konzularnym przy asystencyi c. k. wojsk. *(Lit. kor. austr.)*

Niemce.

(Sprostowanie fałszywych wieści.)

Frankfurt, 22. czerwca. Do rozgłoszonych tutaj ostatniemi czasy fałszywych wieści należy i ta wiadomość, jakoby między zgromadzeniem związkowem a kurheskim rządem zajść miały trudności tak dalece, że pierwsze zniechęcone sposobem załatwiania spraw krajowych w Kurhesyi przez tamtejsze ministeryum Hassenpfluga, zamierzało wkrótce wyrazić pomienionemu ministerstwu jawnie nieukontentowanie swoje. Drukowano już nieraz tyle niedorzeczności, dlaczegożby więc i téj jeszcze miano odmówić miejsca w kolumnach niektórych dzienników tutejszych? Mimoto jednak każdy może z łatwością osądzić, kto tylko obznajomiony jest nieco z wzajemnemi stosunkami rządów państw szczególnych niemieckich do związkowego zgromadzenia, że tylko zupełna niewiadomość tych stosunków mogła wywołać podobne doniesienie. Zaś mniemane nieporozumienia między Frankfurtem a księztwem Kassel opierają się tylko na podaniach korespondentów zle o rzeczy zawiadomionych. Rząd kurheski żądał przedłużenia komisaryatu związkowego, na co zgromadzenie związkowe przyzwoliło. Tak się więc ta rzecz ma a nie inaczéj. *(Lld.)*

(Projekt zrewidowanéj konstytucyi wirtembergskiéj.)

Sztutgarda, 22. czerwca. Projekt zrewidowanéj konstytucyi, który ministeryum przedłożyło izbom, zasadza się głównie na projekcie, który na ostatniem zgromadzeniu Stanów w październiku z. r. był wniesiony. Pierwszy rozdział, mówiący o króla, następstwie tronu i namiestniku państwa co do treści pozostał niezmieniony. Drugi rozdział o powszechnych prawnych stosunkach obywateli państwa niedoznał istotnéj zmiany. Jednakże pod względem cywilnego małżeństwa postanowiono, aby na te osoby, które przenoszą rozwód kościelny, żadnego przymusu niewkładano. Postanowienia o druku, należące do zwyczajnego ustawodawstwa, opuszczono. Trzeci rozdział tyczący się gminy i związków okręgowych, pozostał niezmieniony. W czwartym rozdziale uczyniono niektóre zmiany w artykułach o stosunkach kościoła i fundacyi. Piąty rozdział traktuje o administracyi państwa w ogóle i urzędnikach publicznych. Zostawia ministerstwu do woli używać według okoliczności wolnych form w sprawach publicznych. W szóstym rozdziale, tyczącym się wykonywania władzy publicznéj, postanowiony jest już teraz sąd dla osób należących do służby wojskowéj, powtóre zastrzeżone są więcéj niż przedtém dla prawodawstwa przepisy o kompetencyi sądów przysięgłych. Następnie opuszczone są punkta, aby karne sądownictwo policyi przeszło na sądy rzeczywiste i żeby sądownictwo gmin uchylono. Siódmy rozdział o finansach nie doznał żadnéj zmiany, przeciwnie zaś ósmy rozdział, tyczący się reprezentacyi ludu, uległ znacznym odmianom. Rozdział ten postanawia, że izba pierwsza ma się składać z 20 reprezentantów posiadłości gruntowéj, a to obranych w połowie z osobistem uprawnieniem do głosowania, a w połowie z innych właścicieli gruntowych, z 16 deputowanych, obranych przez obywateli, opłacających wyższe podatki, z 4 reprezentantów kościoła i uniwersytetu i z 10 przez Króla mianowanych członków. Członkowie familii królewskiéj za osiągnieniem pełnoletności będą miéć prawo wstępu do izb. Izba druga składająca się z 64 członków, będzie jak przedtem złożona. Zamiast obierania wyborców w dwóch kuryach nastąpi wybór w trzech kuryach. *(Pr. Z.)*

(Zgromadzenie konserwatystów nadreńskiéj prowincyi.)

Düsseldorf, 24. czerwca. W Oberhausen odbył się temi dniami dość liczny zbór konserwatystów dla naradzenia się nad podźwignieniem sprawy konserwacyjnéj w krainie nadreńskiéj i Westfalii. Uchwalono tam wybrać za organ tych interesów dziennik *Neue Bremer Ztg.* i przezto wystąpić stanowczo przeciw gazecie Kolońskiéj, starając się przytem o to, aby gazeta ta jak najmniéj się rozchodziła.

(Stowarzyszenie handlowe Kolonii nalega na ścisłe zachowywanie święcenia dni niedzielnych.)

Kolonia, 24. czerwca. Tutejsze handlowo-rękodzielnicze stowarzyszenie stawiając za wzór praktyczność Anglików, proponuje kupcom sklepowym ściślejsze zachowanie świąteczności dni niedzielnych, a to zamykaniem sklepów podczas głównego nabożeństwa kościelnego do 11. godz. zrana, zwłaszcza że zrana i tak niewiele tylko przychodzi kupujących, zwiedzających zwykle w téj porze kościoły. Od godziny 11. do 3ciéj mogą być sklepy znowu otwarte, tak że dość pozostaje jeszcze czasu do kupna. Od godziny 3ciéj zaś powinny być sklepy znowu zamknięte. Tym sposobem możnaby i dzień świąteczny godniéj obchodzić i przypilnować czynności zarobkowania. Stowarzyszenie spodziewa się, że propozycya ta znajdzie u wszystkich godnie myślących należyte poparcie; samo zaś wybrało już komitet wydziałowy dla ułatwienia i przypilnowania téj sprawy.

(Testament księżny Leuhtenberg.)

Monachów, 23. czerwca. Przedwczoraj rozpieczętowano testament śp. księżny Leuchtenberg, po otrzymanem wprzód przyzwoleniu od księcia Leuchtenberga z Petersburga. Asystowali przy tem ministrowie v. d. Pfordten i v. Kleinschrod, książęco-leuchtenbergski

jeneralny intendent Roux de Damiani, major v. Zoller i adwokat Keller. W testamencie pamiętano hojnie o sługach, zamek Ismannig przypada księciu Leuchtenbergskiemu, prywatne klejnoty księżny dostają się jej córkom, reszta zaś nader kosztownych klejnotów należących niegdyś do cesarzowy Józefiny przeznaczone są do skarbca familijnego, zaczem przyjdą w posiadanie księcia, a właściwie wielkiéj księżny, małżonki księcia Leuchtenbergskiego. *(Pr. Z.)*

(Propozycye senatu ułożone dla najbliższych obrad mieszczaństwa.)

Hamburg, 23. czerwca. Publikowane dzisiaj propozycye senatu dla najbliższych obrad mieszczaństwa są następujące:

1) Rewidowana ustawa o druku.

2) Rewidowane rozporządzenie dla zapobieżenia nadużyciom prawa zborów i asocyacyi. Rozporządzenie to postanawia między innemi, że zbory pod gołem niebem odbywać się mogą tylko za pozwoleniem policyi, i obostrza przepisy względem obowiązków urzędników politycznych przytomnych z urzędu na zborach, tudzież co do odpowiedzialności przełożonych, promotorów, kierowników i członków zgromadzeń i stowarzyszeń.

3) Propozycya względem ratyfikacyi zawartego w Paryżu dnia 29. kwietnia z Sardynią traktatu handlowego i nawigacyjnego.

4) Propozycya względem wybudowania drogi z Hamburga do Harburga przez wyspę Wilhelmsburg, tudzież innych podobnych urządzeń.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 26. czerwca.)

Metal. austr. 5% — 75$^7/_8$; 4$^1/_2$% —. Akcye bank. 1167. Sardyń. 35$^3/_4$ Hyszpańskie 3% — 35$^7/_8$. Polskie 500 L. 84$^7/_8$.

(Kurs giełdy berlińskiej z 28. czerwca.)

Dobrowolna pożyczka 5% — 106. Obligacye długu państwa 87$^1/_4$. Akcye bank. 95$^1/_2$. Polskie listy zastaw. 94$^3/_4$. Polskie 500 L. 83$^5/_8$. 300 L. 143$^3/_4$ L Frydrychsdory 13$^1/_{12}$. Inne złoto za 5 tal. 8$^5/_8$. Austr. banknoty 81$^1/_3$.

Szwecya.

(Zgromadzenia studentów skandynawskich.)

Chrystyania, 17. czerwca. Zeszłego tygodnia odbyło się tutaj wielkie zgromadzenie studentów skandynawskich. Było w ogóle niemal 1100 studentów z Szwecyi, Danii i Norwegii: 400 z dwóch pierwszych krajów, a 700 z samej Norwegii. Przez siedm dni, które tutaj spędzili, panował taki ruch i wesołość, o jakich za granicą ani wyobrażenia mieć nie można. Na Ringeringe zebrało się dla powitania ich kilka tysięcy włościan z rozmaitych stron Norwegii, i wyprawili dla nich dwudniowy wielki festyn, o którym wszyscy ucze- stnicy z największem uniesieniem wspominają. Również i król Oskar kazał dla zgromadzonych studentów przez jenerała Wedel jako swego zastępcę wyprawić na Oskarshaed piękny festyn; przy końcu festynu dano operę „Normę", w której główną rolę odegrała znana śpiewaczka Dahl. Śród największej radości opuścili nas przed kilkoma dniami studenci, niezawodnie kontenci z przyjęcia, którego tu doznali.

Rosya.

(Obrót handlowy Rosyi z Austryą w okręgu cłowym z Radziwiłłowa.)

Petersburg, 31. maja. Ogłoszono tu urzędowe sprawozdanie o obrocie handlowym Rosyi z Austryą w okręgu cłowym Radziwiłłowa w ciągu roku 1850. Według tego wynosiła wartość tego obrotu:

		Wywóz.		*Przywóz.*	
		1849	1850	1849	1850
		rubli	śre-	bry-	nych
Radziwiłłów,	towary	1,800,900	1,779,100	1,736,000	1,763,700
	moneta	13,600	216,000	318,700	610,600
Husiatyn,	towary	64,600	61,500	61,800	51,400
	moneta	10,300	67,800	27,200	19,200
Wołoczyska,	towary	336,200	390,400	32,300	21,500
	moneta	—	26,400	211,200	227,900
Issakowce,	towary	114,000	190,300	135,600	259,100
	moneta	12,300	108,800	26,000	58,400
Drużkopol,	towary	83,200	53,200	2,600	2,800
	moneta	3,000	21,200	73,300	35,900
Razem,	towary	2,398,900	2,474,500	1,968,300	2,098,500
	moneta	39,200	440,200	656,400	952,000

Z zestawienia więc obu lat ostatnich okazuje się w roku 1850 wzrost wywozu towarów do Austryi o 75,600 r. ś. i przywozu z Austryi o 130,200 r. ś. Ogólny obrót gotówką powiększył się w roku pomienionym o 696,600 r. ś. *(Austr.)*

(Ukaz cesarski do senatu. — Wojskowe zakłady wychowawcze.)

Z Petersburga donoszą pod dniem 8. czerwca. Cesarz Jego Mość wydał do senatu następujący najwyższy własnoręcznie podpisany ukaz: „Zezwalam dla ministra finansów i tajnego radzcy, hrabi Wronczeńków urlop na półtrzecia miesiąca do użycia wód mineralnych za granicą dla poratowania osłabionego zdrowia, i rozporządzam, aby pod niebytność jego rzeczywisty radzca stanu Brok kierował sprawami ministeryum państwa." — Według pisma, które niedawno wyszło z druku pod nazwą: „Krótkie doniesienia o stanie i postępach wojskowych zakładów wychowawczych podczas 25 letniego panowania Cesarza Mikołaja", było podczas wstąpienia na tron tego Cesarza tylko 9 takich instytutów, obejmujących 5272 elewów, 136 dozorców i 262 nauczycieli, dla których od roku 1816 wydano 2,413,145 rubli asygnacyjnych czyli 68,970 rubli śrebrnych. Zaraz po objęciu rządów kazał Cesarz Mikołaj wszystkie te instytuta reorganizować, pomnożyć i poddać je pod osobną sekcyę; do czego mianowicie w roku 1826 osobny wydział utworzono. Ale najważniejszą rzecz dla tych instytutów uczyniono w roku 1830, w którym osobny regulamin wydano, Wielkiego księcia Michała Pawłowicza mianowano ich szefem, później zaprowadzono we wszystkich guberniach szkoły kadetów i uorganizowano pułk szlachty. Teraźniejszy stan tych instytutów jest następujący: W okręgu petersburskim jest: korpus paziów cesarskich, szkoła gwardyi i junkrów, 8 korpusów kadetów, szkoła inżynierów i szkoła artyleryi. W okręgu Moskwy: 11 korpusów kadetów, a w okręgu zachodnim: 4 korpusy kadetów. Namienione instytuta liczą 9504 elewów, 503 dozorców i 746 nauczycieli. — Wydatki wynosiły 1,921,944 rubli śrebrnych, a zatem o 1,232,274 rubli więcej niż w roku 1825. Dla utrzymania ich dodała szlachta, równie jak inne osoby prywatne 2,459,487 rubli śrebrnych. Roczne dochody wynosiły przeciętnie 191,734 rub. śrebr. Prócz tego należy do tych instytutów jedna włość w Gruzyi, cztéry domy w Moskwie, i 2800 dusz poddanych rolników. *(L. k. a.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Stryjskim.)

Stryj, 30. czerwca. Według doniesień handlowych płacono na targach w Dolinie, Kałuszu, Żurawnie, Mikołajowie i Stryju w drugiej połowie czerwca w przecięciu za korzec pszenicy 22r.—20r. 18r.45k. — 20r.30k. —22r.; żyta 17r.—16r.—13r.—16r.—17r.30k.; jęczmienia 12r.30k. — 14r. — 11r.15k.—12r.55k.—13r.; owsa 7r.— 7r.30k.—7r.30k.—8r.30k.—8r.30k.; hreczki 0—12r.—0—12r.—10r.; kukurudzy 13r.—12r.—0—15r.5k.—14r.; kartofli tylko w Dolinie 6r. Za cetnar siana 4r.40k.—3r.45k.—3r.45k.—0—2r.15k. Sąg drzewa twardego sprzedawano po 10r.40k.—27r.30k.—11r.40k.—10r.—13r. 20k., miękkiego 8r.45k.—20r.—7r.30k.—0—10r. Funt miesa wołowego kosztował 10k.—10k.—8$^7/_{16}$k.—8k.—10k. i garniec okowity 4r.10k. —4r.—2r.30k.—3r.20k.—4r.15k. w. w. Nasienia konicza i wełny nie było na targach.

Kurs lwowski.

Dnia 3. lipca.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	49	5	54
Dukat cesarski	„ „	5	54	5	58
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	8	10	11
Rubel śr. rosyjski	„ „	1	58	1	59
Talar pruski	„ „	1	49	1	51
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	28	1	29
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr. .	„ „	86	46	87	6

(Kurs wekslowy wiedeński z 30. czerwca.)

Amsterdam 172$^1/_2$ p. 2. m. Augsburg 125 l. uso. Frankfurt 123$^3/_4$ l. 2. m. Genua 144$^1/_2$ p. 2. m. Hamburg 182$^3/_4$ l. 2. m. Liwurna 122$^1/_2$ l. 2. m. Londyn 12-10. l. 2. m. Medyolan 125 l. Marsylia 146$^1/_2$ l. Paryż 146$^1/_2$ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. 30$^1/_4$%.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 2. lipca

PP. Lipski Emil, z Stojanowa. — Urbański Feliks, z Iskrzyni. — Horn Karol, z Skowierzyna. — Rosnowski Fran. Ksaw., z Tartakowa. — Łuczkiewicz Michał, z Żółkwi. — Listowski Józef, z Kontów. — Zotorski Maksymilian, z Załusza. — Udrycki Adolf, z Choronowa. — Zwolski Julian, z Byniec-zagórnych. — Torosiewicz Maurycy, z Ostrowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 2. lipca.

Hrabina Golejowska Helena, do Stanisławowa. — PP. Stecki Adolf, do Środopola. — Hosch Edward, do Pukienicz. — Szczepański Józef, do Brzeżan. — Kozicki Julian, do Zaleszczyk. — Korytko Seweryn, do Suchodołów.— Smólski Józef, do Kobylnicy. — Rozwadowski Antoni, do Torówki. — Bogdanowicz Maksymilian, do Przemiwołek.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 2. lipca.

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.			Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	"	'''	''''				
6 god. zr.	28	0	6	+ 12°	+ 20,3°	zachodni	pochm. deszcz
2 god. pp.	28	0	5	+ 20°	+ 11,8°	„	pochm. ☉
10 g. w.	28	0	4	+ 13,5°		„	„

TEATR.

Dziś: opera niem. **„Czaar und Zimmermann.**

Jutro: na dochód zakładu ubogich opera niem. **„Die Nachtwandlerin."**

W sobotę: na dochód JPanny Bervison krotochwila niemiecka: **„Mein Freund."**

Główny Redaktor **M. Szreniawa Sartyni.** Z c. k. galic. drukarni rządowej.